

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 4Ps/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200145
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vanda Mikulášová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5822200145.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou Mgr. Vandou Mikulášovou, v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. C. XXX, v konaní o návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXX, zastúpený procesným opatrovníkom G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Námestovo, takto

rozhodol:

I. Súd o b m e d z u j e spôsobilosť na právne úkony C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXX, v konaní pred súdmi a inými orgánmi štátnej správy, na uzatváranie zmlúv, na nakladanie s hnutelným a nehnuteľným majetkom s výnimkou disponovania s finančným obnosom do výšky 50,- eur mesačne, na preberanie dôchodku a na právne úkony spojené s jeho hospitalizáciou, rozhodovaní o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a rozhodovaní o pobyte opatrovanca.

II. Súd u s t a n o v u j e C. D., nar. XX.XX.XXXX, opatrovníka v osobe H. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., H. XX/X, ktorý je oprávnený a povinný opatrovanca zastupovať a spravovať jeho majetok vo všetkých veciach, ak však nejde o bežnú vec potrebuje schválenie súdu. Opatrovník je povinný dvakrát ročne a to k 30.06. a k 31.12. príslušného kalendárneho roka podávať súdu správu o sociálnych a majetkových pomeroch opatrovanca a o správe jeho majetku.

III. Trovy konania hradí štát.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka A. B. návrhom podaným súdu dňa 18.01.2022 žiadala, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony jej brata C. D..

2. Návrh odôvodnila tým, že dňa 11.01.2022 bol jej brat hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení Hornooravskej NsP v Trstenej. Podľa lekárskej správy mu bola diagnostikovaná trvalá schizofrenická porucha osobnosti s nutnosťou jeho trvalého umiestnenia do ústavnej starostlivosti. V dôsledku uvedenej duševnej poruchy nie je C. D. vôbec schopný robiť akékoľvek právne úkony. Nie je schopný prijímať invalidný dôchodok, obstarávať si veci dennej potreby či chápať význam najzákladnejších a najbežnejších právnych úkonov. Vzhľadom na uvedené okolnosti je daný právny záujem na tom, aby ho súd pozbavil spôsobilosti na právne úkony a ustanovil mu opatrovníka.

3. Vzhľadom na potrebu odborných znalostí súd do konania pribral znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, zo záverov ktorého vyplynulo, že C. D. dlhodobo trpí trvalou duševnou chorobou a to chronickou paranoidnou schizofréniou. Jedná sa o duševnú chorobu ťažkej intenzity. C. D. následkom duševnej choroby nie je schopný sám si zaobstarávať svoje záležitosti.

4. Súd v súlade s ust. § 243 ods. 2 CMP vykonal vzhľadnutie v Psychiatrickej liečebni Sučany a zistil, že menovaný býva v spoločnej domácnosti s rodičmi, ktorým podľa vyjadrenia pomáha. Stará sa o svoju mamu, nakoľko otcim pije. Vyjadril sa, že sestre ide len o peniaze. On sa lieči u H. I., ale tri mesiace u nej nebol, lebo bol chorý. S mamou sa strieda na financovaní domácnosti. Taktiež finančne pomáha bratovi. Uviedol, že sestra o ňom nemôže nič vedieť, lebo s ním nežije. Po prepustení z liečenia chce bývať so svojou priateľkou.

5. Súd nariadil, vo veci pojednávanie, na ktorom sa oboznámil s listinnými dôkazmi a to s návrhom, s lekárskou správou, so súhlasom procesného opatrovníka, s oznámením okresnej prokuratúry o vstupe do konania, s uznesením Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4Ps/1/2022-13 zo dňa 08.03.2022, so správou Psychiatrickej liečebne Sučany, so znaleckým posudkom č. 156/2022 znalca MUDr. Stanislava Kollára a so zápisnicou o vzhľadnutí osoby a s jej prepisom.

6. Navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu a uviedla, že si myslí, že brat bol asi pred dvomi mesiacmi bol prepustený. Býva s mamou a otcimom. Ona mu po ceste zo Sučian kúpila mobilný telefón, aby mu mohla zavolať. Mama má všetko uzamknuté, omotané reťazou, čiže ona aj keď príde, tak nie vždy ju vpustí. Potom to robí tak, že mu veci položí za bránku. Mama je taká, že keď sa zle vyspí, tak je problém. Nebaví sa s nikým. Oni aj bratovi vybavili, že ak by bolo najhoršie, vezmú ho do ústavu. Nevie ako bude robiť funkciu opatrovníka. Mame sa aj snažila vysvetliť, že keď je preliečený, treba s ním jednať jemnejšie, pretože ako náhle mu ona začne nadávať, spadne do toho znovu. Návrh podávali najmä z dôvodu, aby neuzatváral zmluvy o úvere, keďže doteraz musí splácať 15.000,- eurovú pôžičku. Čo sa týka sestry, s tou komunikuje mama, ale ona s nimi nebýva v spoločnej domácnosti. S ňou sa mama nerozpráva odvtedy, ako prišiel brat z nemocnice. Čo sa týka otcima, ten je v podstate stále v izbe a keď sa mu podarí ísť si pre dôchodok, tak sa opije. Uviedla, že od bratovho prepustenia sa na neho u H. I. nepýtala. Uviedla, že sestra H. A. je doma na dôchodku. J. K. E., H. XX. Iba s ňou sa mama teraz rozpráva.

7. Kolízny opatrovník sa na pojednávaní vyjadril, že súhlasí s návrhom na pozbavenie spôsobilosti brata. Býva hneď pod rodinným domom svojich rodičov. Stane sa, že brat ho občas príde navštíviť. On tam nechodí, nebol tam už 10 rokov, keďže ho mama nechce vpustiť. Brata videl asi pred tromi týždňami. Ak to má porovnať, zdá sa mu, že brat je v poriadku. Tvrdil mu, že lieky užíva. Sestra má 49 rokov a poberá invalidný dôchodok kvôli alergii.

8. Z výpovede znalca MUDr. Stanislava Kollára vyplynulo, že aj napriek tomu, že vypracoval znalecký posudok v júli 2022, v danom prípade ide o dlhodobú záležitosť, keďže bol rok hospitalizovaný na psychiatrii, možno očakávať, že jeho zdravotný stav je stabilizovaný na úrovni chronických ťažkostí. V prípade nedodržiavania medikamentózneho liečenia hrozí riziko zhoršenia zdravotného stavu na úroveň, ktorá bola pred hospitalizáciou menovaného. Znalec sa vyjadril, že je toho názoru, že menovaný nie je schopný rozhodovať v otázkach vybavovania úradných záležitostí, v otázkach financií a ani v otázkach rozhodovania o svojom zdravotnom stave. Z medicínskeho hľadiska by nedoporučoval disponovanie so žiadnou finančnou čiastkou. V prípade zlepšenia zdravotného stavu je na uvážení finančná čiastka v minimálnej hodnote. Keďže vie v akých pomeroch menovaný žije, je otázkou krátkého času kedy môže nastať zhoršenie zdravotného stavu.

9. Na pojednávaní bola vypočutá aj svedkyňa H. A., ktorá sa vyjadrila, že potom, ako jej bolo vysvetlené, čo bude obnášať jej funkcia opatrovníka, s týmto súhlasí, ale dúfa, že jej budú pomáhať súrodenci. Je pravdou, že ona je jediná, koho mama ešte vpustí, ale nevie do kedy to takto bude. Býva asi 2,5 km od mamy. Podľa nej je aj mama chorá a jej sa zdá, že ešte viac ako brat. Občas sa stane, že ju nevpustí a musí preskakovať plot.

10. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov, je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 239 Civilného mimosporového procesu (ďalej „CMP“) ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

12. Podľa § 248 ods. 1, 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

14. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že C. D. dlhodobo trpí trvalou duševnou chorobou a to chronickou paranoidnou schizofréniou. Jedná sa o duševnú chorobu ťažkej intenzity. C. D. následkom duševnej choroby nie je schopný sám si zaobstarávať svoje záležitosti.

15. Za takto zisteného skutkového stavu súd rozhodol tak, že osobe, o koho spôsobilosti sa koná, obmedzil spôsobilosť na právne úkony v rozsahu v súlade s ust. § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

16. Za opatrovníka opatrovancovi súd ustanovil H. A., ktorá spĺňala všetky predpoklady, nakoľko ona jediná má prístup do rodinného domu, v ktorom býva C. D.. Súdom ustanovený opatrovník robí za opatrovanca všetky úkony v rozsahu vymedzeného obmedzenia, pričom úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu.

17. Súd tiež určil, že opatrovník je povinný raz za pol roka predkladať správu o hospodárení s majetkom.

18. O trovách dôkazov, ktoré vznikli v súvislosti s vykonaním znaleckého dokazovania, súd rozhodol podľa § 251 ods. 1 CMP, že trovy dôkazov platí štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je odvolanie prípustné.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP) v troch vyhotoveniach. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).